FÖRSLAG TILL TILLÄGGSBESLUT
2024-09-24 TN 2021-0984

Trafiknämnden
Ärende 10

Gemensamt förslag till tilläggsbeslut Sjötrafikutredningen del 2

Under förra mandatperioden påbörjades ett arbete med att utveckla framtidens sjötrafik. I en första del, i sjötrafikutredningen del 1 (TN 2019-0440) utreddes sjötrafikens behov och utformning av framtidens trafik. Nästa steg var att forma framtidens tonnage genom att identifiera och föreslå inriktning för vilket tonnage som ska ägas och som behövs för att bibehålla och utveckla sjötrafiken på ett klimatsmart, resurseffektivt och ekonomiskt sätt, i kombination med en höjd eller bibehållen resenärsnöjdhet.

Sjötrafikutredningen är kritisk för det framtida tonnaget i närtid och på lång sikt. Det kommer att ligga till grund för kommande investeringar i fartyg och infrastruktur, men också för kommande trafikavtal.

Region Stockholm är en viktig aktör för att bidra till en levande skärgård och hållbar utveckling av vattenvägarna och var först i världen med att ställa om kollektivtrafiken på land till helt fossilfri år 2018. Nu är det sjötrafikens tur att bli mer miljö- och klimatanpassad, så att emissionerna minskar och att de fartyg som trafikerar minskar belastningen för den känsliga skärgårdsmiljön.

Utredningen pekar på att delar av det befintliga tonnaget har nått sin tekniska livslängd och beskriver behoven av livstidsförlängning, nyanskaffning och även förslag på avveckling. Det finns en politisk enighet att i det fortsatta arbetet noga utvärdera förslagen på avvecklingar och säkerställa att det är ekonomiskt och miljömässigt motiverat innan avveckling sker.

Skärgårdens bastrafik som går mellan replipunkt och kärnö är en viktig livsnerv för skärgårdens utveckling. En bastrafik som trafikerar enligt samma tidtabell året runt är viktigt att uppnå, samt att i det fördjupade arbetet säkerställa att de godsbärande passagerarfartyg som trafikerar har tillräcklig kapacitet för uppdraget.

Sjötrafikens infrastruktur är viktiga frågor framåt. Behov och brister behöver kartläggas och kontinuerligt följas upp. Där det finns behov av upprustning behöver åtgärder identifieras och prioriteras, dialog föras med bryggägare och kommuner samt möjlighet till medfinansiering kommuniceras.

Både vad gäller brygglösningar och laddinfrastruktur finns en politisk samsyn i att det är eftersträvansvärt att uppnå en standard i de fall det är möjligt, utan att det blir en orimlig belastning och kravställning för enskilda bryggföreningar och samfälligheter.

Vad gäller pendelbåtstrafiken så tar utredningen upp frågan om sidotilläggning och pontonbryggor. Trafikförvaltningen bör i sitt fortsatta arbete och i de studier som görs inför kommande trafikstarter, utvärdera frågan om sidotilläggning och pontonbryggor som alternativ. Vilken nytta det kan ha på t.e.x. restid, tillgänglighet, men också om det finns risker, kopplat till ett sådant vägval, samt estimerade kostnader. Även isgående tonnage behöver utvärderas djupare för pendelbåtslinjerna. Teknikutvecklingen accelererar framåt för sjötrafiken. Att ny teknik och nya innovationer kan prövas och integreras är en viktig förutsättning framöver. Vidare bör trafikförvaltningen undersöka alternativa finansieringskällor såsom EU-medel för investeringar för fartyg och infrastruktur som stödjer omställningen, och undersöka om det finns möjligheter för samverkan och dialog över landsgränserna, till exempel med Ålandsregionen.

Med anledning av ovan föreslås nämnden besluta följande

Att se över möjligheten för återköpsklausul och andra investeringsmöjligheter för att säkra tonnage efter avtalsperioder.

Att i det fortsatta arbetet möjliggöra för att ny teknik och innovationer kan prövas och integreras inom sjötrafiken.

Att i det fortsatta arbetet noga utvärdera förslagen om en eventuell avveckling av tonnage och säkerställa att det är ekonomiskt och miljömässigt motiverat.

Att i det fortsatta arbetet, undersöka möjlighet för finansiering med EU-medel, både för fartygens omställning, men också behov som identifierats kopplat till exempelvis bryggor och laddinfrastruktur

Att trafikförvaltningen i sitt fortsatta arbete och i de studier som görs inför kommande trafikstarter för pendelbåtslinjerna, utvärderar frågan om sidotilläggning och pontonbryggor som alternativ.

Centerpartiet
Socialdemokraterna
Miljöpartiet
Vänsterpartiet
Moderaterna
Sverigedemokraterna
Kristdemokraterna
Liberalerna